

Petőfi Sándor összes költeményei: 1848–1849. Kritikai kiadás, 6. kötet

Petőfi Sándor 1848 és 1849 között keletkezett költeményeinek kritikai kiadása az Universitas Kiadó gondozásában, a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ Országos Széchényi Könyvtár társkiadásában jelent meg. A hatodik kötet szövegeit Kerényi Ferenc rendezte sajtó alá és Szilágyi Márton szerkesztette. Ezzel végéhez ért az 1973-ban indult vállalkozás, amelynek célja, hogy szövegkritikai kiadást jelentessen meg Petőfi Sándor összes költeményéről.

Az irodalmi szövegek tudományos kiadásának alapelveit, kritériumait – a szövegek különbözőségéből kiindulva – a Magyar Tudományos Akadémia Textológiai Munkabizottsága jegyzi. Meghatározásuk szerint, a kritikai kiadás egy mű, életmű, műfaj összes szövegforrását feltáró, jegyzetelt kiadás, amely a textológiai legjobbnak ítélt forráson alapul. Ennek megfelelően, a tudományos kiadások – kiadástípushoz igazodóan – eltérő módszerek alapján épülnek fel.

Másféle szöveggondozói tekintet kíván a forráskiadás, a genetikus kiadás, az elektronikus kiadás, a kritikai kiadás; amely válasz arra az igényre, hogy nemzeti klasszikusaink szövegeit a lehető legteljesebb és leghitelesebb formában olvassuk. Ehhez nélkülözhetetlen az éveken át tartó munka, amely feltárja a szövegek keletkezési idejét, helyét, körülményeit;

hogyan hosszú-távon szolgáljon tudományterületeket, oktatást, közművelődést.

A kötet fontossága irodalomtörténeti helyzetében és hasznosulásának különféleségében mérhető. Két módszertanilag behatárolt részből épül fel. Első felében keletkezési hely és idő megjelölésével találjuk a verseket, a másodikban a versek jegyzetei szerepelnek, amelyek magyarázzák azok filológiai hátterét, keletkezésük kontextusait, illetve állítanak a művek recepciójáról.

A gazdag jegyzetapparátusban találhatóak a kézirat lelőhelyére, a vers megjelenésére és keletkezésének körülményeire vonatkozó információk, magyarázatok. Eszerint a Kis-Kunság című vers kéziratát az Országos Széchényi Könyvtár Kézirattára őrzi. Nem jelent meg nyomtatásban Petőfi élete során, Ferenczi Zoltán 1848. júniusi versnek tartotta, amit a szerkesztő azzal egészít ki, hogy június 9–10-re tehető a megírása. A vershez kapcsolódó magyarázatok komoly filológiai munka kimenetei, mert rekonstruálják Petőfi térbeli utazását. Mindazonáltal a magyarázatok foglalkoznak a magyar irodalmi és köznyelvi jelenségeivel is. A kötet összeállítói a magyarázatokban fejtik ki a Petőfi-szöveggörpusz belső megfeleltethetőségeit, kontextusait. A verssorokat életrajzi kiegészítésekkel hozza közel az olvasóhoz a szerkesztő, ezenfelül soroknak megfelelően rögzíti a szövegváltozatokat is.

Öröndöztök, hogy mindenki számára hozzáférhető az a szakkönyv, amely megbízható kommentár Petőfi költészetéhez. A benne vizsgált kéziratok – mint textológiai legjobbnak ítélt források – digitális változatai elérhetőek a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ Országos Széchényi Könyvtár digitális tartalom-szolgáltatásában, a Copiában. A legnagyobb magyar digitális kéziratgyűjteményben szereplő Fond VII jelzetű Petőfi-hagyaték a Petőfi-filológia útjelzője, továbbá tanúságtétele Petőfi kánonalakító jelenlétének.

A Petőfi-kánon megértéséhez viszi közel az olvasót Szilágyi Márton munkája, amellyel lezárult Petőfi műveinek kritikai kiadása és kézzel foghatóvá vált a professzionális Petőfi-olvasás lehetősége. Tartalmazza a legújabb szakirodalmi állításokat, emléket állít kiváló Petőfi-kutatóknak és egyben egy hommage is Petőfinek. A kritikai kiadás hatodik kötete úgy szólítja meg az irodalmi műalkotást, hogy a filológia módszertanával feltárja annak belső és külső rétegeit, kulturális beágyazottságát; ezért nem csak az irodalomtörténeti kutatás horizontján megfogalmazható releváns következtetések forráshelye, hanem fontos válaszokat kínál humán- és kultúratudományos kérdésekre.

Miklós Péter

Petőfi Sándor összes költeményei:
1848–1849
Sajtó alá rendezte Kerényi Ferenc,
Szerkesztette Szilágyi Márton
Budapest, Universitas Kiadó–
MNMCK OSZK
2024.